

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра міжнародної економіки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Історія міжнародних економічних відносин

вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Міжнародні економічні відносини
Спеціальність:	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань:	29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Факультет:	Економічний
Мова навчання:	Українська
Розробники:	Михайлина Д.Г., доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н.
Профайл викладача	https://interec.info/persons/myhajlyna-diana-georgiyivna/
Контактний тел.	+ 380 372 52 51 56
Email:	d.mykhaylyna@chnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю. Онлайн-консультації: згідно з графіком.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни). Курс «Історія міжнародних економічних відносин» («Історія МЄВ») викладається у 2-му семестрі і належить до циклу вибіркового навчальних дисциплін. Ця дисципліна, спрямована на вивчення особливостей розвитку міжнародних економічних відносин на кожному історичному етапі. Як вибіркова компонента ОП «Міжнародні економічні відносини», вона покликана збагатити уявлення про історичні причини і наслідки формування міжнародних економічних відносин у розрізі окремих епох і господарських форм.

2. Мета навчальної дисципліни - сформувати у студентів комплекс знань про загальні тенденції та історичні закономірності розвитку міжнародних економічних відносин та світового господарства, їхні ключові характеристики у той чи інший еволюційний період, виявлення причинно-наслідкових зв'язків між ними

3. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Історія МЄВ», - це «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Історія економіки та економічної думки», «Вступ у спеціальність».

Компетенції та результати навчання дисципліни «Історія МЄВ» є необхідними для засвоєння таких дисциплін як «Міжнародні економічні відносини», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Міжнародний маркетинг», «Торговельна політика і комерційна дипломатія», «Міжнародна економічна діяльність України», «Міжнародний бізнес», «Міжнародний економічний аналіз».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини») вивчення дисципліни сприяє формуванню:

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків.

Програмних результатів навчання:

ПРН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	с.р.
<i>Теми лекційних занять</i>	<i>Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ВІД ДОІСТОРИЧНИХ ЧАСІВ ДО ПЕРВІСНОГО НАГРОМАДЖЕННЯ КАПІТАЛУ</i>				
Тема 1. Вступ до курсу «Історія міжнародних економічних відносин»	6	2	2		2
Тема 2. Зародження та розвиток міжобщинних економічних зв'язків у доісторичні часи (найдавніші часи – V ст. н. е.)	6	2	2		2
Тема 3. Міжнародні економічні відносини держав стародавнього світу (кінець V – XV ст.)	9	3	3		3
Тема 4. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя (V – XV ст.)	9	3	3		3
Тема 5. Міжнародні економічні відносини у період первісного нагромадження капіталу (XVI-XVIII ст.)	9	3	3		3
Підсумкове завдання до змістового модулю 1	6	2	2		2
<i>Разом за ЗМ 1</i>	45	15	15		15
<i>Теми лекційних занять</i>	<i>Змістовий модуль 2. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ ВІД ПРОМИСЛОВОГО ПЕРЕВОРОТУ ДО ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА</i>				
Тема 6. Формування світового ринку і розвиток міжнародних відносин Західних країн у період промислового перевороту (к. XVIII – 70-ті рр. XIX ст.)	6	2	2		2

Тема 7. Індустріальна цивілізація та система світогосподарських відносин (70-ті рр. XIX ст. – початок XX ст.)	6	2	2			2
Тема 8. Світогосподарські зв'язки міжвоєнного періоду (перша половина XX ст.)	9	3	3			3
Тема 9. Світогосподарські зв'язки у повоєнні роки	9	3	3			3
Тема 10. Сучасна система міжнародних економічних відносин	9	3	3			3
Підсумкове завдання до змістового модулю 2	6	2	2			2
<i>Разом за ЗМ 2</i>	<i>45</i>	<i>15</i>	<i>15</i>			<i>15</i>
Усього годин	90	30	30	-	-	30

5.2. Зміст завдань самостійної роботи

Самостійна робота студентів в рамках дисципліни «Історія МЕВ» направлена на поглиблення знань з кожної теми. Вона включає наступні види робіт: опрацювання рекомендованої літератури, пошукова робота, виконання тестових завдань, вирішення кейсів, підготовку презентацій, виконання індивідуальних та командних проєктів з аудиторним захистом та обговоренням результатів тощо. За кожну презентацію, в якій викладено обґрунтовану думку, студент може отримати до 5 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки: неповна відповідь, порушення логіки викладу матеріалу, недостатня аргументація, обмежене використання довідкових джерел, недбале оформлення, неактуальна інформація. Загалом результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях.

№ з/п	Назва теми (форма контролю)	Кількість годин
1	Еволюція суспільного поділу праці та форм власності.	2
2	Роль держави у розвитку стародавніх зовнішньоторговельних відносин.	2
3	Формування та значення “Великого шовкового шляху”.	3
4	Напрямки Великих географічних відкриттів, головні експедиції та їхні наслідки.	3
5	Розвиток основних форм міжнародного поділу праці.	3
Підсумкове завдання до змістового модуля 1: Командна творча робота над проєктом у розрізі тем модуля		2
6	Еволюція світової валютної системи.	2
7	Економічний стан провідних країн у період “Великої депресії”.	2
8	Зміст Плану Маршалла та його наслідки для провідних країн.	3
9	Передумови та етапи створення Європейського Союзу.	3
10	Виділення світових економічних центрів - “Тріади”.	3
Підсумкове завдання до змістового модуля 2: «Відтворення сценарію розвитку МЕВ у ... (період за вибором)» (командна робота над проєктом)		2

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання

- МН 1 - вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь тощо);
- МН 2 - практичні методи (практичні роботи);
- МН 3 - наочні методи (демонстрація, ілюстрація);

- МН 4 - пояснювально-ілюстративні методи;
- МН 5 - проблемно-пошукові методи;
- МН 6 - кейс-метод;
- МН 7 - інтерактивні методи;
- МН 8 - ситуаційні завдання;
- МН 9 - робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- МН 10 - самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- МН 11 - дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1 - фронтальне опитування;
- МО 2 - індивідуальне опитування;
- МО 3 - презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних);
- МО 4 - презентація результатів виконання командних завдань;
- МО 5 - захист бізнес-кейсів, проектів;
- МО 6 - ділові ігри;
- МО 7 – реферати;
- МО 8 – есе.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Відвідування занять. Відвідування занять - обов'язкова умова виконання навчального плану дисципліни. За відсутності здобувача на практичному занятті він втрачає можливість отримати бали як результат його оцінювання по конкретній темі. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді тощо).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Критерії оцінювання. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку). Максимальна кількість балів за кожен модуль складає 30 балів (разом – 60 балів).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку в обов'язку навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів заліку (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до складання заліку.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Екзамен	Сума	
За темами												40	100
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T6	T7	T8	T9	T10	МК2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
30						30							
За видами діяльності													
ПР	ПП	МЗМ	ПТМ	ПР	ПП	МЗМ	ПТМ						
18	5	3	4	18	5	3	4						

МК1, МК2 – модульна контрольна робота

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

ПР – поточна робота на заняттях

ПТМ – підсумкове тестування за модулем (на платформі Moodle)

МЗМ – міні-залік (індивідуальне експрес-опитування по питаннях модуля)

ПП – підсумковий проект:

- ✓ ЗМ 1. Командна творча робота над проектом у розрізі тем модуля
- ✓ ЗМ 2. «Відтворення сценарію розвитку МЕВ у ... (період за вибором)» (командна робота над проектом)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	зараховано
добре	B (80 – 89)	зараховано
	C (70 – 79)	зараховано
задовільно	D (60 – 69)	зараховано
	E (50 – 59)	зараховано
незадовільно	FX (35 – 49)	(незараховано) з можливістю повторного складання
	F (1 – 34)	(незараховано) з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Боев Ю.О., Боева С.Ю. Економічна історія: Західна Європа, Японія, США: навч. посіб. К.: Вища шк., 2004. 174 с.
2. Козлова А. І. Економічна історія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 342 с.
3. Лановик Б. Д., Лазарович М. В. Економічна історія: Курс лекцій. 5-те вид., випр. К.: Вікар, 2005. 405 с.
4. Леоненко П., Юхименко П. Економічна історія: навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2004. 499 с.
5. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: історія. Підручник. К.: Либідь, 2006. 392 с.
6. Царенко О., Захарчук А. Економічна історія України і світу: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2001. 308 с.
7. Юхименко П. Економічна історія: навч. посіб. К.: Вікар, 2004. 341 с.

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти міжнародних організацій та аналітичних видань:

1. Всесвітня торговельна організація (WTO). URL: <http://www.wto.org/>
2. Всесвітня туристична організація (WTO). URL: <http://www.world-tourism.org/>
3. Європейський союз. URL: <http://www.europa.eu.int>
4. Звіт Світового Економічного Форуму (The world Economic Forum Report). URL: <http://www.weforum.org>
5. Зовнішньоторговельна організація Японії (JETRO). URL: <http://www.jetro.go.jp/>
6. Інститут глобальних стратегій. URL: <http://www.igls.com.ua>
7. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. URL: <http://www.ier.kiev.ua>
8. Інститут світової економіки і міжнародних відносин. URL: <http://www.iweir.org.ua>
9. Інформаційний сервер про Україну. URL: <http://www.uazone.net>
10. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS). URL: <http://isi.cbs.nl/>
11. Міжнародна організація праці (ILO). URL: <http://www.ilo.org/>
12. Міжнародний валютний фонд (IMF). URL: <http://www.imf.org/>
13. Міжнародний інститут статистики (ISI). URL: <http://isi.cbs.nl/>
14. Організація економічної співпраці та розвитку (OESD). URL: <http://www.oecd.org/>
15. Світовий банк (World Bank). URL: <http://www.worldbank.org/>
16. Світовий економічний форум (The world Economic Forum). URL: <http://www.weforum.org>
17. Світовий інвестиційний звіт (World Investment Report). URL: <http://www.unctad.org/wir>
18. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/uk/sustainabledevelopment/> publications
19. COT. URL: <http://www.wto.org>
20. Статистична база ООН. URL: <http://www.trademap.org>
21. Статистичний офіс Європейської співдружності. URL: <http://europa.eu.int/>
22. ЮНКТАД. URL: <http://www.unctad.org>